

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. d)

Geografie

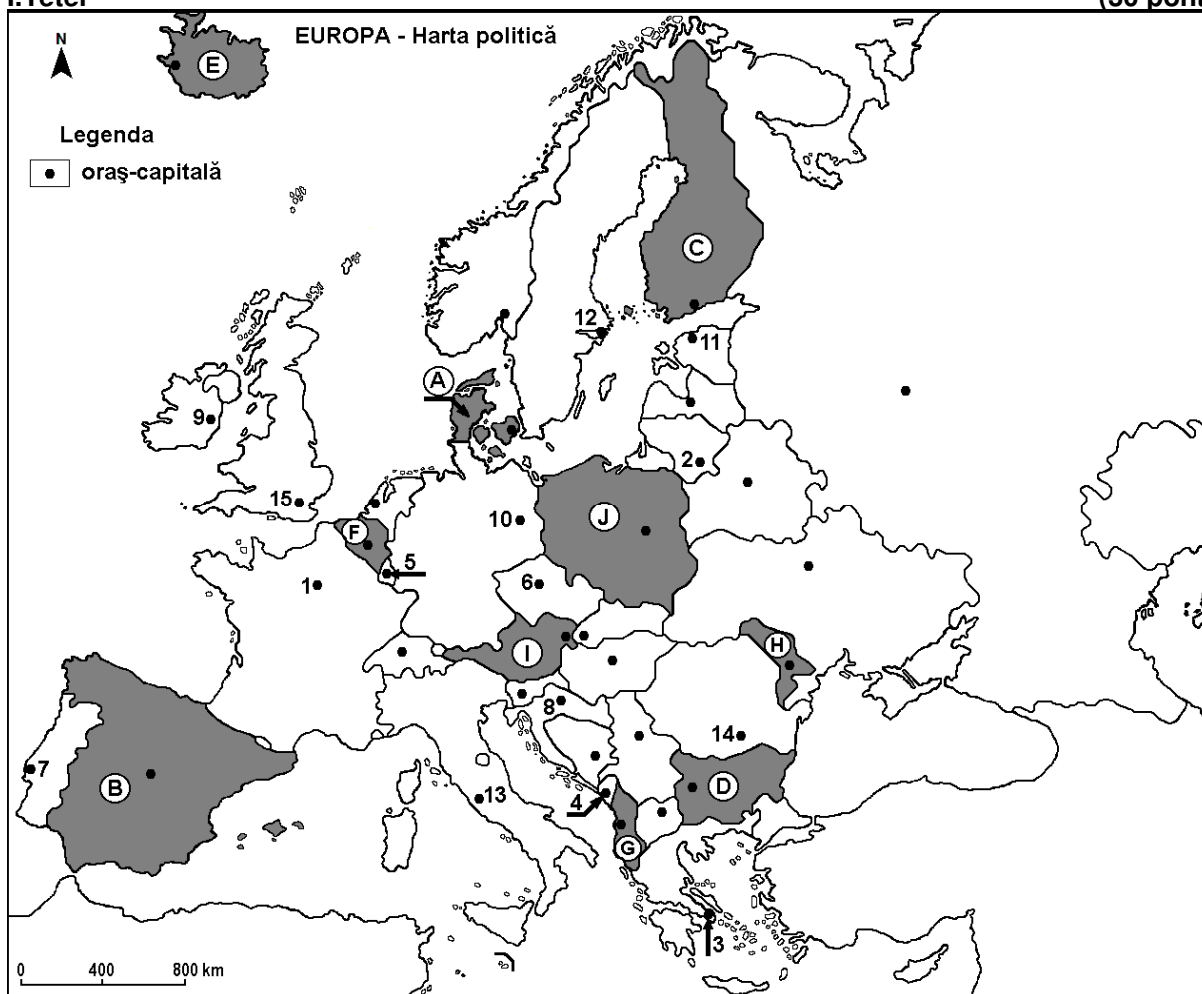
Varianta 3

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de trei ore.

I. Tétel

(30 pont)

A fenti térkép az I. tétel A – E pontjaira vonatkozik. A térképen az országokat betűk, a fővárosokat számok jelölik.

A. Nevezzétek meg:

1. a térképen a C betűvel jelölt országot;
2. a térképen a 10-es számmal jelölt fővárost.

4 pont

B. Írjátok a vizsgalapra az alábbi mondatokat kiegészítő helyes válaszokat:

1. A térképen a 3-as számmal jelölt főváros neve ...
2. A Temze átszeli a következő számmal jelölt fővárost...
3. A térképen az A betűvel jelölt ország neve ...

6 pont

C. Írjátok a vizsgalapra **csak** a helyes válasz **betűjelét (a, b, c vagy d)** az alábbi kijelentésekre vonatkozóan:

1. Az F betűvel jelölt ország fővárosa:

a. Amszterdam

b. Bern

c. Brüsszel

d. Luxembourg

2 pont

2. Az **I** betűvel jelölt ország fővárosát átszelő folyó:
a. Duna   b. Pó   c. Rajna   d. Szajna   **2 pont**
3. A **B** betűvel jelölt ország területén húzódnak az alábbi hegység déli lejtői:
a. Alpok   b. Appenninek   c. Kárpátok   d. Pireneusok   **2 pont**
4. A **G** betűvel jelölt ország neve:
a. Albánia   b. Bosznia-Hercegovina   c. Horvátország   d. Szlovénia   **2 pont**
5. A **12**-es számmal jelölt főváros neve:
a. Koppenhága   b. Helsinki   c. Oslo   d. Stockholm   **2 pont**

D. Mutassatok be három különbséget a térképen az **E** és **H** betűkkel jelölt országok **éghajlata** között.

1. **megjegyzés:** A különbségek a következő éghajlati elemek bármelyikére vonatkozhatnak: éghajlati tényezők, éghajlattípus, évi/nyári/téli középhőmérsékletek, hőmérsékleti amplitúdó, évi/nyári/téli átlagos csapadék, gyakori szelek és más éghajlati jellemzők.

2. **megjegyzés:** A teljes pontszám csak abban az esetben adható meg, ha a különbségeket összehasonlításként és nem külön-külön íjátok le.

3. **megjegyzés:** **Nem** kötelező az országok megnevezése, hivatkozhattok rájuk az őket jelölő betűkkel. **6 pont**

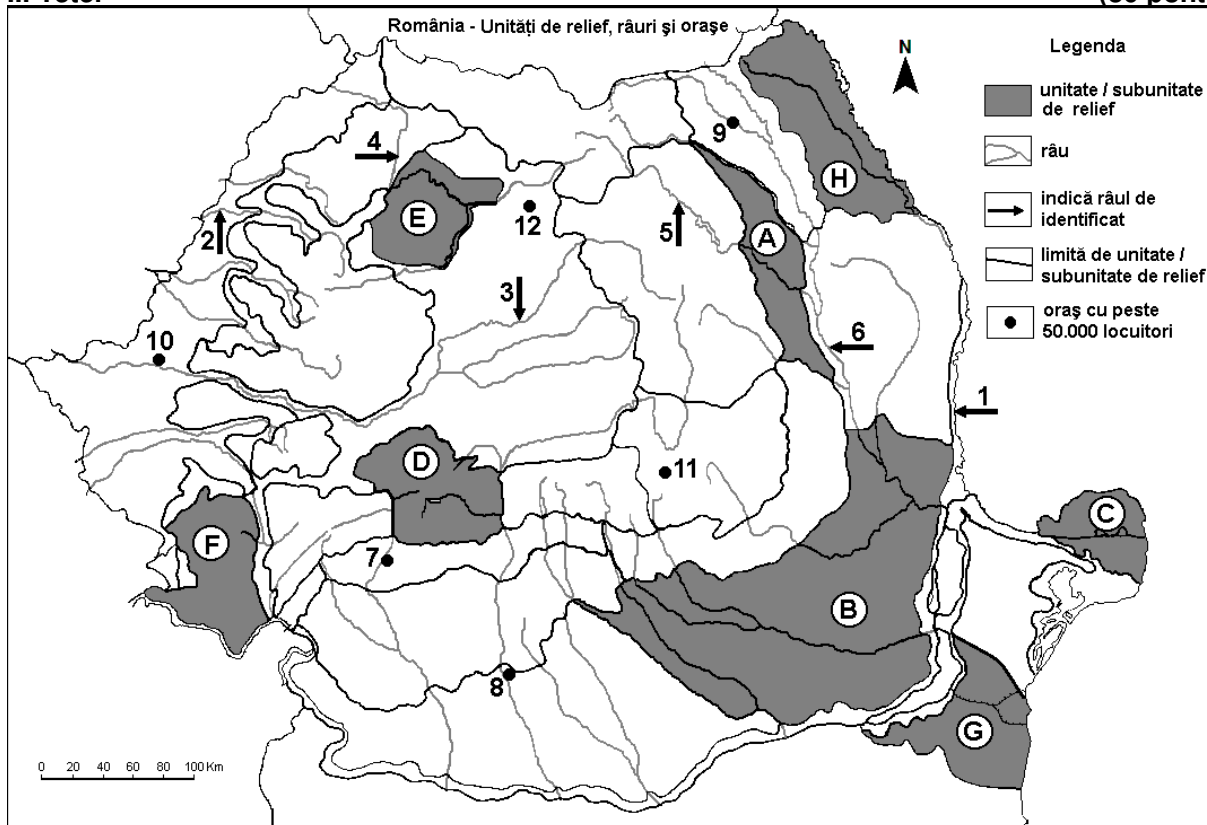
E. Nevezetek meg:

1. két várost a **D** betűvel jelölt országból.
2. két domborzati egységet a **D** betűvel jelölt országból.

4 pont

II. Tétel

(30 pont)

A fenti térkép a II. tétel **A – E** pontjaira vonatkozik. A térképen a betűk domborzati egységeket, a számok 1-től 6-ig folyókat, 7-től 12-ig városokat jelölnek.

A. Nevezzétek meg:

1. a **11**-es számmal jelölt várost;
2. az **5**-ös számmal jelölt folyót.

4 pont

B. Írjátok a vizsgalapra az alábbi mondatokat kiegészítő helyes válaszokat:

1. Az **1**-es számmal jelölt folyó neve ...
2. A **10**-es számmal jelölt város neve ...

3. A Bánsági-hegyvidéket jelölő betű...

6 pont

C. Írjátok a vizsgalapra **csak** a helyes válasz **betűjelét (a, b, c vagy d)** az alábbi kijelentésekre vonatkozóan:

1. A 9-es számmal jelölt városon áthaladó folyó neve:

- a. Zsizsia (Jijia)   b. Moldva (Moldova)
c. Szeret (Siret)   d. Szucsáva (Suceava)

2 pont

2. Az E betűvel jelölt domborzati egység területén érvényesülő éghajlati hatás:

- a. szárazföldi (kontinentális)   b. óceáni   c. tengeri   d. szubmediterrán

2 pont

3. A 2-es számmal jelölt folyó áthalad a következő városon:

- a. Nagybánya (Baia Mare)   b. Nagyvárad (Oradea)
c. Szatmárnémeti (Satu Mare)   d. Temesvár (Timișoara)

2 pont

4. Az A betűvel jelölt domborzati egység területén található a következő ásványkincsek:

- a. színesfémérccek   b. arany- és ezüstérc
c. vasérc   d. kőolaj és földgáz

2 pont

5. A 8-as számmal jelölt város neve:

- a. Craiova   b. Râmnicu Vâlcea   c. Slatina   d. Zsilvásárhely (Târgu Jiu)

2 pont

D. Mutassatok be három különbséget a térképen D és H betűkkel jelölt tájegységek **domborzata** között.

1. **megjegyzés:** A különbségek a **domborzat** következő jellemzőire vonatkozhatnak: kialakulási mód, közzettani felépítés, tengerszint feletti magasságok, tagoltság, domborzati lépcsők, felszíntípusok, a vonulatok és a fontosabb völgyek iránya, a medencék elhelyezkedése és más domborzati jellemzők.

2. **megjegyzés:** A teljes pontszám csak abban az esetben adható meg, ha a különbségeket összehasonlításként és nem külön-külön írtátok le.

3. **megjegyzés:** **Nem** kötelező a tájegységek megnevezése, hivatkozhattok rájuk az őket jelölő betűkkel is.

6 pont

E. 1. Mutassátok be azt a módot, ahogyan egy természeti tényező hozzájárult a C betűvel jelölt tájegység kialakulásához.

2. Nevezetek meg, két 50.000 főnél népesebb várost a B betűvel jelölt tájegységből.

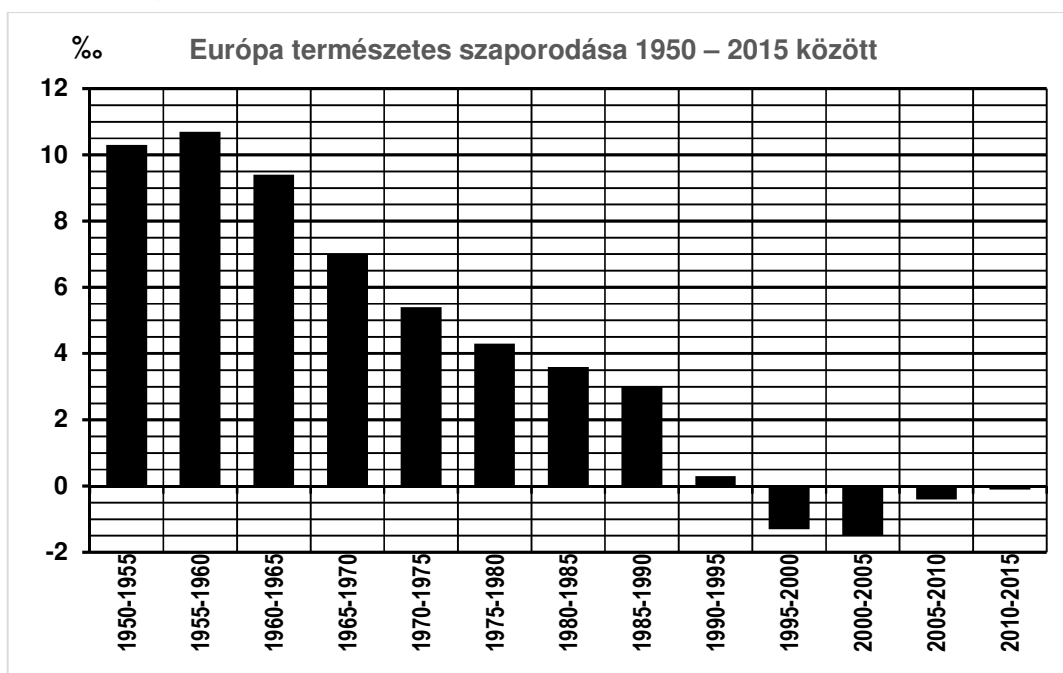
4 pont

III. Tétel

(30 pont)

Az alábbi grafikus ábra a III. tétel A-B pontjaira vonatkozik és bemutatja Európa természetes szaporodását/szaporulatát 1950 – 2015 között.

Forrás: population.un.org/wpp/DataQuery

A. Írjátok le:

1. a természetes szaporodás legnagyobb értékét és az időszakot, amikor ezt mérték;
2. a természetes szaporodás legkisebb értékét és az időszakot, amikor ezt mérték.

4 pont

B. 1. Számítsátok ki a természetes szaporodás legnagyobb és legkisebb értékei közötti különbséget Európára vonatkozóan.

2. Számítsátok ki a különbséget az 1965-1970 és az 1985-1990 időszakokra vonatkozó természetes szaporodási értékek között.

3. Írjátok egy okot az európai természetes szaporodás csökkenésére vonatkozóan, az 1990-es évtől kezdődően.

6 pont

C Magyarországra vonatkozóan nevezetek meg:

1. három szomszédos országot;
2. két domborzati egységet;
3. két folyót;
4. három várost.

10 pont

D. Az alábbi táblázat bemutatja Párizs (48,8° É-i sz. és 2,5° K-i h.) és Kijev (50,4° É-i sz. és 30,5° K-i.h.) meteorológiai állomásokon mért januári és júliusi középhőmérsékleti értékeket. .

Forrás: Global Historical Climatology Network

Meteorológiai állomás	Januári közhőmérséklet	Júliusi közhőmérséklet
Párizs	4°C	19,1°C
Kijev	-3,3°C	21,2°C

1. Számítsátok ki az évi közepes hőingás értékét Párizsra vonatkozóan.

2. Számítsátok ki az évi közepes hőingás értékét Kijevre vonatkozóan.

3. Írjatok egy okot, a két város évi közepes hőingása közötti különbségre vonatkozóan, annak ellenére, hogy közeli földrajzi szélességeken helyezkednek el.

6 pont

E. Írjatok egy okot, amiért:

1. nagy területeken természetnek gabonát a Nyugati-alföldön;
2. hiányoznak az élőlények a Fekete-tenger mélységi rétegében.

4 pont